

TOT EN AGIOIS PATROS HMΩN

ΙΩΑΝΝΟΥ

ΑΡΧΙΕΠ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠ.

ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ

ΤΑ ΕΥΡΙΣΚΟΜΕΝΑ ΠΑΝΤΑ.

SANCTI PATRIS NOSTRI

JOANNIS CHRYSOSTOMI

ARCHIEPISCOPI

CONSTANTINOPOLITANI

OPERA OMNIA

QUÆ EXSTANT,

VEL QUÆ EJUS NOMINE CIRCUMFERUNTUR,

Ad Mss. Codices Gallic. Variæ. Anglic. Germanicosque; necnon ad Savil. & Fronton. Editiones castigata, innumeris aucta: nova Interpretatione ubi opus erat, Præfationibus, Monitiis, Notis, variis Lectionibus illustrata, nova S. Doctoris vita, Appendicibus, Onomastico, & copiosissimis Indicibus locupletata.

Operæ studio D. BERNARDI DE MONTFAUCON, Monachi Ordinis S. Benedicti, & Congregatione S. Mauri, operam ferentibus aliis ex eodem Sodalitio Monachis.

Editio prima Veneta accuratior ac nitidior, cui accedit emendationum Elenchus.

TOMUS NONUS.

VENETIIS, MDCCLXII.

Ex Typographia FRANCISCI PITTERI.

CUM GRATIA ET PRIVILEGIO EXCELLENTISSIMI SENATUS.

P R Æ F A T I O A D H O M I L I A S I N A C T A A P O S T O L O R U M .

IN nullum incidimus S. Joannis Chrysoſtomi opus, a conſueto & eleganti tanti artificis ſtylo ita alienum, ut ſunt Homiliæ in Acta. Haecenus orationis poliendæ & ornandæ autorem locupletiffimum vidimus; hic oratorem conſpicimus plerumque humilem, jejunum, intricatum; ſicubi autem priſtinum eloquentiæ gradum reſumat, ſubinde recidit in abjectum & ſtrigoſum dicendi modum. Hinc ſuborta diſſenſio fuit inter criticoſ, aliis Homiliæ hæc Chryſoſtomo vel abjudicantibus, vel ut ſuſpectas habentibus; aliis illas, ut omnino elegantes, defendentibus; aliis, quibus nos adſtipulamur, plerumque incultas illas, ſed *γινώσκω* & vere Chryſoſtomi eſſe pugnantibus. Ut autem ordine quoſpiam procedatur; primo variorum ſententiæ referentur; hinc veterum teſtimonia, deinde quid cauſæ fuerit indagabitur cur Chryſoſtomus hiulca hujusmodi & inculta invexerit. Ibidemque aſſeretur *γινώσκω* operis tam ex veterum teſtimoniis, quam ex iis quæ ipſe Chryſoſtomus cum ſolita eloquentiâ paſſim interſerit, maxime cum de moribus informandis agitur. Demum de anno diſcretur quo hæ Homiliæ dictæ fuere, adjunctis quibuſdam ad rem eandem pertinentibus.

Recentiorum ſcriptorum opinio circa hæc in Acta Homiliæ.

Nemo certe tractandis Chryſoſtomi ſcriptis aſſuetus non fatcatur, hic Chryſoſtomum multa eſſundere ſine delectu, eaque inculta, ac plerumque perplexa, imo nonnunquam lacera & hiulca, maxime vero in Concionum principio, & cum allatos ſcripturæ verſiculos explicat, idque ſat jejune & exiliter: & ubi jam explicata reſumit, hoc vel ſimili præmiſſo dicto, *ἀλλ' ἵνα μὴ ἀποδῶμεν τὴν ἐπιτομήν; ſed ſυπεριόρα ἐπιτομήν:* quod ad nauſeam uſque repetit. Haſ Homiliæ cum latine convertere cepiſſet Eraſmus, tanto affectus radio fuit, ut in Epiſtola quadam ad Tonſtallum Anglum hæc ſcriberet. *Ex Chryſoſtomo in Acta veterem Homiliæ treis: cujuſ opera me pœnituit, cum hic nihil viderem Chryſoſtomi. Tuo tamen hortatu recepi codicem in manuſ: ſed nihil unquam legi indoctius. Ebrius ac ſtertens ſcriberem meliora. Habet frigidoſ ſenſiculoſ, nec eoſ ſatis commode poteſt explicare.* In præfatione autem interpretationi ſuæ latinæ præfixa, de auctore ſubdubitare ſe dixit, *Quod ſtyluſ haberet conciuſum quiddam & abruptum; id quod a præſaſ Chryſoſtomi videtur alienum. Si docti tamen cenſebunt opus Chryſoſtomo dignum, libenter hoc quidquid eſt ſuſpicioniſ ponam.* Hæc Eraſmus; qui cum ſemel incidiffet in illa quæ noſ ipſi inculta & ſalebrola eſſe fatemur, non advertiſſe videtur alia hiſ intermixta eſſe, quæ Chryſoſtomum vere lapiant & tanto Doctore digna ſint. Huic ſubjunxit Saviliuſ Jacobum Billium, qui Eraſmo ſemper inſenſuſ, dicit, hoc in Acta Apoſtolorum libro nihil fingi poſſe elegantiuſ, nihilque Chryſoſtomo digniuſ; ſed huic opponit Flaminium Nobiliuſ, qui non negat hoc opus Chryſoſtomi eſſe, ſed ait ſcatere mendis, & videri ex diverſiſ Librarianorum ſcriptiſ confarcinatum. Deinunquæ ſuam Saviliuſ aſſert opinionem, aitque opus quidem ſalebroluſ & perplexuſ eſſe; ac multa habere *κατασκευασμένα*; ſed quedam paſſim auri ramenta, quæ nonniſi ab aurea illa vena manare potuerunt; demunquæ opus vere Chryſoſtomi eſſe pronunciat. Hæc carptim a me dicta ſunt, quia Saviliuſ hac de re ſententiã ipſiſ verbis in fine hujulce præfationiſ aſſerre animuſ eſt. Hæc cum ſagacitate & accuratone ſolita memorat Tillemontiuſ, & li-

ΤΟΥ ΕΝ ΑΓΙΟΙΣ ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΙΩΑΝΝΟΥ
 Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως
ΤΟΥ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
 Γράσασμα εις τας αρχάς τῆς Σαυδολων.

Ο Μ Ι Λ Ι Α Ε

Τὸν μὲν παρῶτα λόγον ἐποιήσαμεν περὶ πάντων, ἡ Θεοφίλου, ἃν ἤρξασθαι ὁ Ἰησοῦς ποιῆσαι καὶ διδάσκειν ἄλλοι τοὺς υἱοὺς ἐκτελεσάμενος τῆς ἐποσόλου διὰ πνεύματος ἁγίου, ὅτι ἐξελέξατο, ἀειλήθη.

ΠΟΛΛΟΙΣ τούτοις τὸ βιβλίον οὐδ' ὅτι ἐστὶ γινώσκοντες, ὅτι αὐτὸ, εἴτε ὁ γράψας αὐτὸ καὶ συνθεῖς, εἴτε καὶ ἡ μέγιστη εἰς ταύτην ἑμαυτὴν ἔπεισθη τῶν πραγμάτων, ὥστε ἡ τῶν ἀποστόλων διδασκαλία, καὶ μὴ ἀπὸ τῶν λαοφάνων καὶ ἀποκρίσεων ἠσπασμένη, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῶν ἰσχυρῶν αὐτῶν τῶν ἀγγελοῦ ἀφελῆσαι ἡμῶς διωκόμενοι, τοιαύτης ἐπιπέλας φιλοσοφίας καὶ δογματικῆς ἀσφάλειας, καὶ ἰσχυροῦς ἐπιδοξίας, καὶ μέγιστη τῶν ὁρῶν τῶν πνεύματος ἐργασμένη, καὶ ἐκ τῶν παρὰ τὸν ἄλλοι καὶ ἀκριβοῦς ἐξελέξατο, καὶ καὶ τὸν παρὰ τῶν, ὅτι ἐστὶ τῶν ἀγγελοῦ ὁ Χριστὸς προσημασμένη, ταύτης εἰς ἑρῶν ἐξελέξατο ἐκτελεσάμενος ἰσῶν, καὶ ἐκ τῶν αὐτῶν τῶν πραγμάτων διαδιδάσκοντες τῶν ἀλλο-

Hæc commentaria collata sunt cum duobus codic. Collectinis, uno Constantiano & alio Serrit. Næc satem in his codicibus singulas homilias, sed hæc appellari, quæ hæc vocat Serritius. Quod satem dicit in ipso præfatio Chrysostomus, perinde multis ignorare an hic liber exisset, atque quis sit ejus scriptor; habetur etiam in 1.º Hebr. in principibus Actuum, p. 24.

SANCTI PATRIS NOSTRI
JOANNIS
CHRYSOSTOMI
 Archiepiscopi Constantinopolitani.
 Commentarius in Acta Apostolorum.

HOMILIA I

CAP. I. 1. Primum quidem sermonem feci de omnibus, a Theophile, qua cepit Jesus facere & docere. 2. Usque in diem, qua præcipiens apostolis per Spiritum sanctum, quos elegit, assumptus est.

MULTI perinde ignorant an hic liber exisset, & quis sit ejus auctor: quæ mihi potissimum causa fuit ut hoc opus aggrederer, quo hujus rei ignaros instituerem, nec tantum thesaurum late-
 re sinerem. Non minus enim nobis, quam ipsa Evangelia utilis esse poterit: tanta nimirum plenus est philosophia, tanta dogmatum sinceritate, miraculorumque copia, eorum maxime, quæ a Spiritu sancto patrata sunt. Ne itaque deinceps hunc librum prætercurramus; sed cum magna accurate exploremus. Etenim ea, quæ Christus in Evangeliiis prædixit, hic opere completa videre est; veritatem ex rebus ipsis splendens,

Libri Actuum Apostolorum dignitas.

1. Μαθηται Μωυση ἀναγινώσκοντες. Paulpost pro ἐξέλεξε. Serrit. ἀναγινώσκοντες. mss. ἐξέλεξε habent.
 2. Hæc ὁ θεοφίλος ἐκτελεσάμενος, desunt in Serrit. nec levis sententia est; sed habentur in Moral. & mss.
 3. Serrit. ἐκ τῶν.